ماردین ئیبراهیم سێبەرەکەی خۆی نەدیتووە؟! ... نەجمەدین سادق شێخانی

ماردین ئیبراهیم لە ساڵانی نەوەدەکانەوە دەنووسێت، خاوەنی گیانێکی پڕ ئەشکەنجەی نەوەیەکی خۆڕلەخۆ نەدیوی تاکی کوردە، زایەڵەیەکی نووساوە بە ڕووی ئەو جەندرمە تارماییپەرستانەی سەردەمانێك دەوەڕین بە چنارە باڵا بەرزەکان و لە بازگەکاندا خاوەنی گیانە بێتاوانەکانیان دائەگرت و بە گومانی سیاسەتکردن لەگەڵ گوڵاڵە هەڵوەریوەکاندا تیربارانیان دەکردن، سامان و باج و خەراجی دوورو نزیکیان بە تاڵان دەبردو بە زمانێکی بادەنۆشانەوە فەرمانی دەسگیرکردنی هەتاویان دەردەکردو لەگەڵ چەقەڵەکاندا مەزەیان ساز دەداو (10) دینارە سویسریەکانیان دەکرد بە بەرێکی سێزانیە سەماکارەکانەوە، شاعیرەکانیان راو دەناو ئاوارە و شاربەدەریان دەکردن، تا سەری خۆیان هەڵگرن و شتێك لە فەرهەنگیاندا نەبێت ناوی نیشتیمان بێت، خاکێك دێکە بێبەزەییەکانیشی هەر ئازاری دابن و هەڕەشەی مەرگی لێکردبن، بەڵام سەرفرازانە ویژدانی خۆیان لەدەست نەدابێت و نە نوشتابێتنەوە بەسەر باڵای قەزەمی بێمۆڕاڵ و ناپاك و بازرگانەکانی نەتەوەدا.
لە بەرانبەریشدا ئاکار محەمەد لە سەرەتاکانی 2009 دا دەستی بە نووسین و ئەدەبیات کردووە. خاوەنی خەڵاتی فیستیقاڵی (ئێستان أسفهان) لە تارانە کە وەک شاعیرێکی شاری سلێمانی پلەی یەکەمی فیستیقاڵەکەی بە دەست هێناوە!

لە ڕۆژنامەی (چاودێر) و (کوردستانی نوێ) بەشی ئەدەب و هونەرەکەی تێکستەکانی بڵاودەبنەوە! خەڵاتی دووەمی (دەزگای ڕۆشنبیری پارتی دیموکراتی کوردستان) بووە بە ناو نیشانانی ((شاعیرێک لە مەدەرنە هەڵدەدات))!

هەروەها یەکێتی نوسەران لقی سلێمانی خەڵاتی ڕێزلێنانی پێبەخشیوە لە 2016 دا؟ خاوەنی کتێبە شیعری (هەزار خەون و یەک نیشتیمان) ــە.

بۆ ئەم زانیاریانە بنواڕە ماڵپەڕی:
www.kurdipedia.org/ئاکار محەمەد

تا ئێرە جێی سەرسوڕمان نییەو شتێکی ئاساییە بەمجۆرە لە هەر

شاعیرێك بدوێیت، بەڵام لەگەڵ خوێندنەوەی دەقی (یەهوودا، ئەو بەردانە یەهوودا) ی ئاكار محەمەد دا تارماییەكی رەش بەرچاومی تەنی و نزیك بوو لە هۆشخۆ بچم، نەمزانی من دەقی ماردین ئیبراهیم دەخوێنمەوە یان ئاكار محەمەد؟! لە دڵی خۆمدا وتم چۆن شاعیرێكی وەك ماردین ماندوو بوو بێت و لە ئاكامی ئەزموونی ژین و نووسین و خۆماندووكردن بووبێتە خاوەنی ئەو شێوازەو شاعیرێكی تر بێت بە هەمان كەرەسەو بابەت و سیمبوڵ و روئیایەوە شیعرێك بنووسێت و بە ناوی خۆیەوە بڵاوی بكاتەوەو شانازی بەوەوە بكات داهێنەری بێ نەزیرەو بە دوكەڵی جگەرەیەكەوە وێنە بگرێت و جانتایەك بكاتە شانی وەك ئەوەی پڕ بێت لە مەعریفەو فەلسەفەو خەم.

دڵی خۆمم بەوە دایەوە كە هەموو شتێك ساختە دەكرێت لەسەر ئەم پارچە زەویەو لەم زەمەنە بێ سەروبەرەیەدا كە زۆربەی مرۆڤەكانی بە بێ سەر دەژین و هاتووچۆ دەكەن و دەخۆن و دەخەون، تەنانەت ئەوانەش خۆیان بە ش□شگێرو پێشڕەو و كاربەدەست و خاوەن بڕوانامە دادەنێن ساختەن، ئیتر بۆچی سەرسام دەبیت بە ساختە كردنی شیعر و شاعیر؟!
پاشتر بڕیارمدا بۆ ڕێگرتن لەم جۆرە ساختەكردنە مەعنەویە ئەم گوتارە بنووسم و خوێنەرانی سادەو چەواشەكراوی پێ ئاگاداربكەمەوە، كە نازانم چۆن تا ئێستا ئەم نموونەیەو دەیان نموونەی تری ئاوها بەسەر خوێنەراندا تێپەڕ دەبن و كەس نوتقی لێوە نایەت؟ مەگەر لە 21/12/2016 شدا لە ماڵی وەفایی كۆڕێك بۆ ئەم شاعیرە ساز نەكرا؟ دەبێت ب□ یاردان بە هەڵبژاردنی بێدەنگی بەرانبەر ستەم و گەندەڵی دەسەڵات هەموو گەندەڵیەكی تری شاردبێتەوەو خەڵكانی بێدەنگ كردبێت؟! یان لە فەرامۆشكردن و رووكەشگرتنی ئەدەبدا وا خوێنەران چاوپۆشی لەم دیاردانە دەكەن؟!

ئێستا من دێمە سەر بەراوردكردنی شێوازو نموونەی دەقەكانی ماردین و لە بەرانبەریشدا هێنانەنەوەی نموونە لە دەقی (یەهوودا، ئەو بەردانە یەهوودا) ی (ئاكار محەمەد).
ماردین ئیبراهیم بە كاركردن لەسەر كەسایەتی و رووداوەكانی مێژوو، ئازارو خەمەكانی خۆی بەرجەستە دەكات بۆ جێهێشتنی زۆرترین كاریگەریی لەسەر ویژدان و هەستی خوێنەر، وێنەكان تراژیدین و جانەوەرەكانی ناویشیان لاوازن، زمانەكەی نزیكە لە ناو واقیع و دەربڕینی راشكاو بۆ گۆڕانكاریەكانی دەوروبەر، پاشوپێشكردنی كۆپلەكان هیچ ناتەبایی لەزنجیرەی پێكەوەبەستنی كۆپلەكان لەق ناكات.
ئەم تەوژمەش لە بەختیار عەلیەوە درێژ دەبێتەوەو زمانێكی داڕشتنی

پەخشانی لە خۆ دەگرێت و بە دەیانی وەکو (ئاکار محەمەد) دوایی دێت. بەڵام ئەوەی نابێت باسی نەکەین ئەوەیە کە هەرچەندە لە ناواخندا گیانی مەزڵومی و لاوازیی و چەوساندنەوە دەنوێنێت، بەڵام تا سەر ئێسکیش نەفرەتکردنە لە پیاوکوژان و ستەمکاریی و مافیاکانی مەنزومەی دەرەبەگایەتی و جەهالەت، گیانی بەرەنگاربوونەوە لە خوێنەردا دەجوڵێنێت، کە شایستەی ستایشە.

ئێستا بابێینە سەر بەراوردکاریەکانی نێوان ئەم دوو شاعیرەو بڕیاری کۆتایی بۆ خوێنەران جێ بهـێڵین.
ماردین ئیبراهیم/ لە دەقی (خەدیجە، یاسەمینەکانی مردن) دەڵێت:
ئەو هەموو یەهودایە
ماچی یەهوودا بە لێوتانەوەیە
نە بادا یەهودایەکی خەوتوو.

* ئاکار محەمەد/ دەقی (یەهوودا، ئەو بەردانە یەهوودا):
لەم شیعرە کورتەدا (17) جار وشەی یەهوودای بەکارھێناوە، لەو بڕوایەشدام نازانێت یەهودا چیەو کێیە.

بۆ نموونە دەڵێت: ئاخ یەهوودا، یەهوودا ماوە، یەهوودای من…. هتد
* ماردین ئیبراهیم، دەقی (یاسەمینەکانی مردن):
بۆنی بخوردەکانی بەرائەت
* ئاکار محەمەد/ دەقی (یەهوودا، ئەو بەردانە یەهوودا):
بخوردەکان داگرسێنە

* ماردین ئیبراهیم، دەقی (پێکەوە پاڵمان بە جۆلانەی مناڵێکەوە نا):
لە دەشتی کەنعانیش نەبێت، رۆژێك گورگێك هەر دەمانخوات

* ئاکار محەمەد/ دەقی (یەهوودا، ئەو بەردانە یەهوودا):
بە ناو بیابانەکانی کەنعاندا… گورگیان تێبەردەداین

* ماردین ئیبراهیم، دەقی (پێکەوە پاڵمان بە جۆلانەی مناڵێکەوە نا):
قورئان ئەبا بۆ ئۆرشەلیم
تەورات ئەبا بۆ مەدینە

* ئاکار محەمەد/ دەقی (یەهوودا، ئەو بەردانە یەهوودا):
بۆ سەرخەوێک لە حیجازەوە،
دەگەیشتینە ئۆرشەلیم

* ماردین ئیبراهیم، دەقی (رافایل، خەدیجە):
– گوێی لە ناڵەی ئیبلیسێکی زامدار نەبێ
– ئیبلیسەکانی ناو سەرم

* ئاکار محەمەد/ دەقی (یەهوودا، ئەو بەردانە یەهوودا):
ئیبلیسە غەمبارەکان (2 جار)

* ماردین ئیبراهیم، دەقی (فلاورا):
حەجاجەکان حوشترکانیان لە حیجازەوە دەبرد بۆ یەمەن

* ئاکار محەمەد/ دەقی (یەهوودا، ئەو بەردانە یەهوودا):
سەری خۆی هەڵگرتووە بۆ حیجاز
لە یەمەن ڕەجمی براکانم دەکرا

* ماردین ئیبراهیم، دەقی (خەدیجە، یاسەمینەکانی مردن):
– یوسف بۆ لە بیرەکەی ئێوەدایە…
– بەرامبەر کراسە خوێناویەکان

* ئاکار محەمەد/ دەقی (یەهوودا، ئەو بەردانە یەهوودا):
بە دوای کراسەکەی "یوسف"دادەگەڕێم

* ماردین ئیبراهیم، دەقی (رافایل):
مارمێلکەیەکم بۆ ئاو نەدەدرا

* ئاکار محەمەد/ دەقی (یەهوودا، ئەو بەردانە یەهوودا):
یارییم بە کلکی مارمێلکەکان دەکرد

* ماردین ئیبراهیم، دەقی (رافایل):
کۆتر لە گیرفانەکانیانەوە نە دەفڕی

* ئاکار محەمەد/ دەقی (یەهوودا، ئەو بەردانە یەهوودا):
دڵنەوایی کوکوختییەکانم ئەدایەوە

ئەمەو جگە لە زۆربەی زاراوەکانی تری ناو ئەم شیعرەی ئاکار لە زۆربەی شیعرەکانی تری ماردیندا هاتوون وەك:
کۆڵان، دایك، ساحیرەکان، کاروانچیەکان، ئای لەو ئازارەی، وای لە زامی، خوێن…..هتد

لە کۆتاییدا دەپرسم گەر ئەم هەموو هاوشێوەییە هەبێت لە ناو یەك شیعری تازە شاعیرێکدا لەگەڵ شاعیرێکی تری پێش خۆیدا، ئایا چی بۆ

ئەم شاعیرە دەمێنێتەوە لەناو ئەم شیعرەدا کە هی خۆی بێت؟ بەڵێ ئاسایە هەندێك لە دەستكورتیدا ناراستەوخۆ چاولێکەریەکی کەم دەکات لە کەسانی تر، بەڵام قەد بەم جۆرە نابێت بە چوار پەلە بکەوێتە ناو و وای دابنێت شتێکی باشی کردووەو خوێنەرێکی هوشیاریش نابێت پێی بزانێت؟!